

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

11 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Corolevschi Maria în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 noiembrie 2018 și a sentinței Judecătoriei Soroca, sediul Central din 02 august 2018, în cauza penală privindu-l pe **Focșa Constantin Xxxxx**, născut la xxxxx, domiciliat or. Xxxxx, s. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 07.06.2016 - 02.08.2018

2. instanța de apel: 04.09.2018 - 14.11.2018

3. instanța de recurs: 29.01.2019 - 11.06.2019

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 02 august 2018, Focșa Constantin Xxxxx a fost liberat de răspundere penală pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragerea la răspundere penală, cu încetarea procesului penal.

A fost admisă parțial acțiunea civilă, cu încasarea de la Focșa C. în beneficiul lui Panas N. a prejudiciului material în mărime de 32430 lei; 4 330 euro și 150 dolari SUA, conform cursului oficial al BNM din data executării hotărârii; a celui moral - 5 000 lei și cheltuieli pentru asistență juridică - 2 100 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Focșa C., în perioada cuprinsă între anul 2010 și luna februarie 2016, intenționat, exercitând în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, un drept de proprietate presupus asupra mai multor bunuri, depozitate în casa amplasată în s. Xxxxx, r-ul Xxxxx, ce aparține cu drept de proprietate fostei sale concubine Panas Natalia a.n. xxxxx, samavolnic, fără promisiunea proprietarei, în executarea aceleiași intenții infracționale unice, a intrat de mai multe ori în locuința ultimei, de unde ilegal a ridicat următoarele bunuri, care îi aparțin părții vătămate și anume: un frigider de model „Atlant” la preț de 10 000 lei, o mașină de spălat de model „Samsung”, la preț de 6 000 lei, o mașină de copt pâine de model „Alice” la preț de 70 euro, o mașină de feliat mezelurile la preț de

390 euro, o mașină de ambalat produse alimentare la preț de 150 euro, o mașină de uscat rufe la preț de 130 euro, o mașină electrică de râșnit cafeaua de model „Moulinex”, la preț de 35 euro, o mașină electrică de tocat carnea, la preț de 50 euro, o mașină electrică de cusut la preț de 500 euro, un aspirator de model „Samsung” la preț de 1200 lei, un fier de călcat la preț de 170 euro, o masă de călcat rufe la preț de 400 lei, un suport pentru uscat rufe la preț de 300 lei, o rolă electrică la preț de 350 euro, un cuptor cu microunde la preț de 120 euro, un blender (mixer) de model „Moulinex” la preț de 30 euro, un mixer de model „Moulinex”, la preț de 50 euro, patru seturi de albituri de iarnă de diferite culori (bej, albe) la preț de 100 euro fiecare, în total 400 euro, un set de șase cratițe din inox, la preț de 380 euro, 50 farfurii de diferite dimensiuni la preț de 60 lei fiecare, în total 3600 lei, un set de patru tigăi la preț de 165 euro, 24 platouri de bucătărie la preț de 90 lei fiecare, în total 2164 lei, trei vase din cristal de diferite dimensiuni, la prețul de 30, 60 și 90 euro fiecare, în total 180 euro, trei vase din cristal la prețul de 200 lei fiecare, în total 600 lei, două seturi de pahare de dimensiuni mici, a câte șase bucăți în set, la preț de 300 lei fiecare, în total 600 lei, două seturi de pahare de dimensiuni mari a câte șase bucăți în set, la preț de 300 lei fiecare, în total 600 lei, un set de linguri, furculițe și cuțite la preț de 170 euro, un set de linguri, furculițe și cuțite la preț de 40 euro, două seturi de cuțite de servit în număr de 12 bucăți în set, la preț de 15 euro fiecare, în total 33 euro, un set de cuțite de bucătărie de masă, la preț de 800 lei, un set de linguri din inox, în număr de 12 bucăți la preț de 24 euro, un set de 12 furculițe din inox, la preț de 24 euro, un set de 12 furculițe de desert din inox, la preț de 12 euro, un set de linguri de desert din inox, în număr de 12 bucăți la preț de 12 euro, un set de 12 linguri de ceai confecționate din inox, la preț de 12 euro, un set de 12 linguri pentru cafea, confecționate din inox, la preț de 10 euro, un set de 12 cuțite confecționate din inox, la preț de 24 euro, un set de 4 boluri din sticlă, transparente, la preț de 130 euro, un set de recipiente de păstrat alimentele în număr de 80 bucăți, la preț de 40 euro, două casetofoane auto la preț de 50 euro fiecare, în total 100 euro, 5 pleduri de diferite culori, la preț de 800 lei fiecare, în total 4 000 lei, 3 cuverturi de diferite mărimi și culori la preț de 50 euro pentru o bucată, la preț total de 150 euro, 2 seturi de plapume cu 2 perne în set, la preț de 800 lei fiecare set, în total 1600 lei, 140 sticle de coniac „Cvint” la preț de 100 lei sticla, la preț total de 14000 lei, un lanț din aur cu cruciuliță la preț de 2800 lei, o brățară confecționată din platină cu aur la preț de 480 euro, un inel din aur cu perlă și diamante la preț de 450 euro, un dormitor, o pompă de apă la preț de 3800 lei, 13 casete video la preț de 50 lei fiecare, în total 650 lei, două seturi identice de linguri și furculițe la preț de 100 lei fiecare, în total 200 lei, o cuvertură la preț de 100 euro, o icoană în ulei cu chipul „Maicii Domnului” la preț de 1500 lei, un pled de dimensiuni mici cu inscripția „Comfort” la preț de 100 lei, o plapumă de culoare albastră de lână la preț de 600 lei, un complet de albituri foste în folosință la preț de 200 lei, un costum pentru femei de culoare neagră la preț de 150 dolari, un complet de două ștergare la preț de 60 lei, o rochie pentru femei la preț de 300 lei, o broboadă de culoare neagră cu flori la preț de 50 lei, două pulovere pentru femei la prețul de 30 și 50 euro, în total 80 euro, un aparat de fotografiat de model

„SKINA” la preț de 300 lei, un frigider pentru automobil de model „SUN” la preț de 50 euro, cauzându-i prejudiciu material în sumă de 56 420 lei; 5 508 euro echivalent a 123 324 lei și 150 dolari SUA echivalent a 3 076 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Avocatul Onica B. și inculpatul Focșa Constantin solicitând rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei soluții noi de achitare a celui din urmă din lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunii de samavolnicie, invocând faptul că instanța nefondat punând la baza hotărârii adoptate, declarațiile neprobate a victimei privind procurarea de una singură și din contul mijloacelor bănești proprii a imobilului din sat, precum și bunurilor materiale, pretinse a fi însușite samavolnic, fără date obiective despre existența lor de facto, reieșind din faptul, că din 2011 de când nu mai concubinează, nu a mai avut acces la imobil, lacătul de la ușa căruia a fost înlocuit, fapt despre care au relatat și martorii Bruma L., Diaceoc Z. și Focșa I., neobservând careva bunuri depozitate, sticlele de divin depistate în domiciliul părinților săi, fiind pregătite pentru nunta fiicei, costul de facto a frigiderului „Atlant” fiind de 4 800 lei și a mașinii de spălat - 4 700 lei.

3.2 Inculpatul Focșa Constantin, a depus apel suplimentar, solicitând achitarea, în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală pentru, că fapta lui nu întrunește elementele samavolniciei, prin ce ar fi pretins sau intenționa de a-și revendica dreptul său asupra bunurilor, aflate în posesia victimei, or concubinând cu partea vătămată Panaș Natalia pe perioada 1986 - 2010 și locuind împreună în casa părinților săi, având buget comun și bunuri procurate din el, după care în 1997 a fost procurată o casă în vecinătate, dreptul de proprietate fiind înregistrat după Panas Natalia, ea fiind predestinată pentru deschiderea unui magazin alimentar, însă după revenirea ei din Italia în 2010, i-a fost schimbat lacătul de la ușa de intrare, cheile aflându-se la păstrare la fiica Cristina, fapt ce poate fi confirmat prin depozițiile martorului Ciucium Valentin, el personal ne mai având acces la acest imobil. Bunurile ridicate în urma percheziției din 04.03.2016 fiind procurate în perioada concubinajului, soarta lor nefiindu-i cunoscută, fapt pentru care solicită aprecierea critică a depozițiilor vecinilor Vovc Andriana și Vovc Vitalie cu care se află în relații ostile, fiica Focșa Cristina depunând declarații sub influența victimei Panas Natalia, a cărei acuzații nu sunt altceva decât o răzbunare pentru concubinajul cu o altă femeie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 noiembrie 2018, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, deși inculpatul Focșa C. neagă cu înverșunare comiterea samavolniciei, vinovăția lui și-a găsit deplină confirmare prin probele administrate pe dosar, ce au servit obiect de cercetare judecătorească în instanța de fond, fiind suplimentar verificate și în instanța de apel, cu includerea lor în conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată.

Drept urmare, instanța de apel a reținut că statuarea corectă de către instanța de fond la baza verdictului judiciar a probelor verbale și materiale, administrate pe caz

de către organul de urmărire penală, care printr-o apreciere obiectivă și coroborare reciprocă, vin să confirme vinovăția lui în fapta imputată și anume declarațiile părții vătămate Panas N., martorilor Focșa C., Vovc A., Vovc V., Ciucium V., Focșa I., Diaceoc Z., Bruma L.

Totodată, din conținutul probatoriului material administrat pe caz, ce corect a fost statuat la baza sentinței rezultă, că prin plângerea din 12.02.2016, Panas Natalia a solicitat atragerea la răspunderea penală a lui Focșa Constantin, care în perioada anilor 2010-2016 din casa ce aparține ei cu drept de proprietate (contractul de vânzare cumpărare din 28.11.1997, adeverința de înregistrare a dreptului de proprietate, f.d. 28-37) a sustras mai multe bunuri de uz casnic în valoare totală de 150 mii lei (f. d. 8), anexând în acest sens pașapoartele tehnice, precum și lista cu costul bunurilor (f. d. 10-18), fapt susținut prin plângerea depusă și de către Focșa Cristina (f. d. 9); în cadrul procesului-verbal de cercetare la fața locului din 12.06.2016, fiind supus cercetării domiciliul ce aparține victimei Panas Natalia din localitatea Xxxxx, Xxxxx, depistându-se mai multe cutii din carton, ce erau pustii, anexându-se planșa fotografică (f. d. 19 - 27); ca rezultat al efectuării percheziției din 04.03.2016 la domiciliu lui Focșa Constantin din localitatea Xxxxx, r-l Xxxxx au fost depistate și ridicate bunuri ce aparțin Nataliei Panas.

Contrar punctului de vedere exprimat de partea apărării ce pledează pentru achitarea inculpatului, instanța de apel, în deplin acord cu instanța de fond, a apreciat că partea acuzării a prezentat probe incontestabile în confirmarea vinovăției inculpatului în cele incriminate, fiind corectă concluzia instanței de fond privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componenței de infracțiune în baza art. 352 Cod penal, ca samavolnicie, *adică exercitarea unui drept presupus legitim în mod arbitrar, prin încălcarea ordinii stabilite, cu cauzarea de daune în proporții mari drepturilor și intereselor legitime ocrotite de lege ale persoanei fizice.*

Instanța de apel a mai reținut temeinicia concluziei judiciare privind existența în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive a componenței de infracțiune de samavolnicie, or, acesta prin acțiuni de exercitare a unui drept presupus, în mod arbitrar a luat în mod samavolnic bunurile, ce-i aparțin fostei concubini Natalia Panas, procurate de ea personal din mijloacele financiare acumulate ca urmare a activității sale, timp îndelungat în străinătate, pe care le-a depozitat în locuința ce-i aparține cu drept de proprietate.

Respectiv, având la bază probatoriul administrat, instanța de apel nu a putut accepta argumentul inculpatului privind procurarea în cea mai mare parte de sinestătător, precum și în comun cu victima a bunurilor depistate și ridicate din locuința sa în cadrul percheziției din 04.03.2016, în lipsa documentelor de însoțire și decalajul dintre venitul său real și cel al victimei, nereușind să demonstreze, că ar fi avut reala posibilitate de achiziționare a bunurilor, în lipsa bonurilor de plată ce ar atesta temeinicia afirmației precum, că costul de facto a frigiderului „Atlant” este de 4 800 lei, iar a mașinii de spălat- 4 700 lei.

La fel, în combaterea alegației precum, că victima Panas Natalia a constatat lipsa bunurilor abia în anul 2016, deși revenea în țară de cel puțin două ori pe an, instanța de apel a reținut depozitiile ei, unde a precizat, că la reîntoarcerea în R.Moldova, nu locuia în locuința pe care o deține în proprietate, inclusiv și ale inculpatului, care a menționat, că din anul 2011 nu a avut careva contact cu Panaș Natalia, fapt pentru care sunt credibile mențiunile celei din urmă, că a depistat lipsa obiectelor în anul 2016.

De altfel, versiunea inculpatului referitor la prezența unei răzbunări din partea fostei concubini și a fiicei, nu are nici un suport factual, la fel ca și solicitarea sesizării datelor cu caracter personal privind starea sănătății martorului Vovc A., care fiind audiată de către OUP și instanța de fond, nu a stârnit careva suspiecții referitar la caracterul inadecvat a declarațiilor făcute, ce se coraportă cu întregul probatoriu administrat la caz, fapt pentru care instanța de apel a și respins respectiva solicitare ca fiind vădit nefondată.

Cu referire la cele invocate în cererea de apel privitor la aprecierea necorespunzătoare a probelor, instanța de apel a reținut, că potrivit textului sentinței atacate, instanța a descris și a apreciat probele în ansamblu, după propria convingere, just ajungând la concluzia că Focșa C. indubitabil se face vinovat de cele incriminate.

De rând cu aceasta, instanța de apel a statuat că urmărirea penală și examinarea cauzei în instanța de fond s-au desfășurat în strictă conformitate cu procedura legală, nefiind constate încălcări care atrag nulitatea actelor procedurale efectuate. Astfel procesul-verbal de percheziției din 04.03.2016 a fost întocmit în conformitate cu prevederile art. art. 127, 131, 260 Cod de procedură penală, în prezența părții vătămate Panas N. și inculpatului, fiind lipsa obiecțiilor din partea ultimului, fapt ce denotă acordul lui cu cele reținute în conținutul respectivului proces verbal.

Instanța de apel a mai menționat că organul de urmărire penală a încadrat acțiunile inculpatului în componența infracțiunii, prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal în prezența indicilor calificativi *"samovolnicia, adică exercitarea unui drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții deosebit de mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice"*, însă, la data examinării cauzei (02.08.2018) au intervenit modificări operate la art. 126 Codul penal prin Legea nr. 207 din 29.07.2016 (în vigoare din 07.11.2016) potrivit căror, se consideră proporții deosebit de mari (ca element constitutiv al laturii obiective a componenței de samovolnicie) valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

În acest sens, instanța de fond deși corect a considerat necesar de a calcula quantumul prejudiciului material reieșind din cel mediu lunar pe economie, prognozat prin Hotărârea Guvernului, însă greșit l-a calculat în baza HG nr. 54 din 17.01.2018 în mărime de 6 150 lei, pe când urma să-l calculeze în baza HG nr. 879 din

23.12.2015, referindu-se la cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, când au fost depistate acțiunile infracționale și la care se referă acuzarea, acesta fiind de 5 050 lei, ce înmulțit la 40 formează 202 000 lei, pe când dauna cauzată prin infracțiune constituie 56 420 lei; 5 580 euro, echivalent a 123 324 lei și 150 dolari SUA, echivalent a 3 076 lei, la suma totală de 182 820 lei, ce conform modificărilor operate în lege menționate mai sus, nu mai constituie proporții deosebit de mari, respectiva concretizare nefiind temei pentru reîncadrarea acțiunilor sau desfacerea sentinței.

Respectiv, din momentul în care cuantumul prejudiciului cauzat prin infracțiune nu mai constituie proporții deosebit de mari, instanța de apel a reținut că prima instanță întemeiat a dispus recalificarea acțiunilor inculpatului de la lit. d) alin. (3) la alin. (1) art. 352 Cod penal cu calificativele *samavolnicia, adică exercitarea unui drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice*.

Totodată, în viziunea instanței de apel instanța de fond corect a dispus liberarea de răspundere penală a inculpatului din motivul expirării termenului de prescripție pentru atragerea la răspundere penală pentru comiterea cu intenție a unei infracțiuni din categoria celor ușoare, precum este componenta art. 352 alin. (1) Cod penal, referindu-se la faptele din perioada anilor 2010 - 2016, la caz corect fiind aplicabile prevederile art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, potrivit căror *persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 2 ani de la data săvârșirii unei infracțiuni ușoare, precum și dispozițiile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, ce stipulează, că în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă*.

6. Hotărârile judecătorești adoptate în cauză sunt atacate cu recurs ordinar declarat de către avocatul Corolevschi M. în numele inculpatului, care solicită casarea acestora și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Focșa C. să fie achitat.

În motivarea recursului ordinar invocă:

- instanța de apel, ținând cont de egalitatea părților în proces, era obligată să asigure cercetarea tuturor circumstanțelor cauzei și a probelor prezentate în egală măsură, ca ulterior să dea o apreciere obiectivă și sub toate aspectele. Declarațiile părții vătămate și a martorilor acuzării sunt în mare parte contradictorii și nu sunt credibile;

- în argumentarea hotărârii, instanța a interpretat eronat circumstanțele de fapt și prevederile legislației penale și procesual-penale Astfel, instanța pune în seama inculpatului de a demonstra nevinovăția și cuantumul prejudiciului de care este învinovățit. Nu s-a respectat principiul prezumției nevinovăției și prevederile alineatului 3 al articolului 1 din Codul de procedură penală;

- partea vătămată Panas N. a răspuns cu certitudine că prețurile la bunurile, de care este învinuit că Focșa C. a deposedat-o, sunt stabilite de ea însuși. Careva documente de însoțire și bonuri de plată nu are și nu sunt anexate la dosar;

- nefiind anexat bonuri de plată, acte de proveniență și apartinență a bunurilor din litigiu și careva probe a părții vătămate Panas Natalia despre venitul său și aportul la procurarea acestor bunuri, instanța de fond și de apel soluționează acțiunea civilă motivînd prin propria convingere, fără careva probe;

- cercetarea circumstanțelor nu a fost completă și obiectivă, astfel, nu au fost acumulate probe pertinente și concludente din care ar rezulta cu certitudine că Focșa C. este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal;

- în motivarea sentinței, instanța nu a dat nici o apreciere declarațiilor martorului Ciucium Valentin or, aceste declarații sunt esențiale speței, prin faptul că la locul presupusei fapte nu au existat semne de spargere. Instanța, în motivarea sentinței, nu a argumentat în niciun fel faptul că, inculpatul ar fi avut în posesie cheile noi de la casă. Astfel, în decizia instanței nu este demonstrată legătura causală dintre presupusele acțiuni ale inculpatului și faptul că pătrunderea s-ar fi comis nu prin spargere, dar prin acces liber - cu utilizarea cheii de la lacăt;

- inculpatul din start a comunicat că din anul 2010 nu a posedat cheile de la casa lui Panas N. și tot de atunci nu a mai intrat în acea casă. Mai mult ca atît, aceste chei nu au fost depistate nici în cadrul percheziției, care s-a efectuat la domiciliul lui Focșa C. la data de 04.03.2016;

- referitor la acțiunea procesuală - percheziția din data de 04.03.2016, instanța a adoptat o poziție simplistă și comodă în vederea învinuirii lui Focșa Constantin și anume: dacă au fost găsite la inculpat bunuri indicate în rechizitoriu, înseamnă că el le-a sustras (luat ilegal), însă astfel de abordări sunt în stare să periclitizeze încrederea cetățenilor în actul de justiție;

- partea vătămată împreună cu fiica sa au folosit organul de urmărire penală, procurorul, pentru a-și realiza scopul, astfel ocolind procedura de partajare legală a bunurilor, prin intermediul percheziției, au fost ridicate aproape toate bunurile din casa lui Focșa Constantin și transmise absolut nejustificat în posesia lui Panas Natalia. Plus la aceasta i-a mai imputat inculpatului încă o sumedenie de bunuri, despre existența cărora, acesta nu a cunoscut niciodată. Contravaloarea cărora, la fel a fost încasată de la inculpat prin sentința contestată. Din toate aceste bunuri (descrise în rechizitoriu dar care nu au fost depistate în cadrul percheziției), nu a fost prezentat nici o probă materială, nici un cec, nici o factură, nici un pașaport tehnic sau act de garanție, nici o poză care să confirme existența acestora și valoarea lor;

- bunurile ridicate în urma percheziției, însăși instanța, cu referire la declarațiile părții vătămate, a confirmat în majoritatea cazurilor că aceste bunuri au fost procurate în perioada concubinajului adică pînă în anul 2010;

- neavînd dovezi de procurarea acestor bunuri, Panas Natalia a folosit această cale din interes meschin și răzbunare, întrucît inculpatul a dorit să-și creeze altă familie. Cu cît a contribuit Panas Natalia la agonisirea averii și cu cît a contribuit Focșa Constantin, atît instanța de fond cît și cea de apel nu a determinat. Aportul financiar nu a fost probat nici de Panas Natalia, nici de Focșa Constantin, întrucît, lucrurile procurate erau în interesul fiicei lor, pentru nuntă, Focșa Constantin niciodată nu a pretins la aceste obiecte. Lucrurile au fost aduse în casa lui Focșa

Constantin întrucât în rezultatul convețuirii împreună cu partea vătămată și pregătirii de nuntă pentru fiică lor comună. Panas Natalia nici măcar nu a încercat să-și i-a lucrurile din casa unde a locuit cu Focșa Constantin 24 ani pe cale pașnică;

- instanța de apel nu a dat o apreciere privind declarațiile părții vătămate, precum că a depistat dispariția bunurilor abia în februarie 2016, cu toate că pe toată această perioadă venea acasă, în Xxxxx de cel puțin 2 ori pe an. Din 2010 pînă în 2016, nu a observat ca au dispărut bunurile din casa sa: bijuterii prețioase anterior menționate și obiecte voluminoase:cum ar fi frigiderul, mașina de spălat. Mai mult ca atît casa dată era vizitată și de fiica sa, care la fel avea un set de chei după cum a confirmat ea însăși;

- instanța nu și-a argumentat poziția privind circumstanțele, privind modul de intrare după încetarea concubinajului, a inculpatului în casa părții vătămate, dacă însăși martorul Focșa Cristina nu a fost în stare să argumenteze cum cheile noi de la casă au ajuns în posesia lui Focșa Constantin;

- instanța a luat o poziție părtinitoare și intenționat a evitat să precizeze că Focșa Constantin a avut chei de la casă doar pînă în 2010-2011, ulterior dînsul nu a avut acces la intrare în casă, circumstanță confirmată prin declarațiile martorului Ciucium Valentin, și a însăși Panas Natalia;

- inculpatul a invocat că este în relații ostile cu vecinii Adriana și Vitalie Vovc, care au calitatea de martor. Din cele relatate de inculpat, Adriana Vovc se află la evidență la psihiatrie, astfel declarațiile acesteia sunt dubioase, în acest sens apărarea a solicitat sesizarea Instituției Medico-sanitară Publică Centru de Sănătate Soroca, referitor la evidența psihiatrică a martorului Adriana Vovc, însă instanța de apel a refuzat;

- concluziile instanțelor cu privire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal, sunt pripite și contradictorii analizei, și corespunderii acțiunilor acestuia, raportate la situația de drept, astfel că în cazul de față, instanțele au dat o interpretare greșită a stării de fapt reținute, ignorând și analizând eronat probatoriul administrat la caz;

- în speță nu s-a invocat niciodată faptul că inculpatul ar fi pretins sau a avut intenția să-și revindece drepturile sale asupra bunurilor care s-ar fi aflat în posesia părții vătămate. Astfel, nici în rechizitoriu, nici în sentință nu s-a argumentat faptul exercitării de către inculpat în mod arbitrar, a unui drept al său, cel mai probabil în contestul partajului bunurilor comune ale foștilor concubini. Din materialele cauzei rezultă că Focșa Constantin niciodată nu i-a comunicat lui Panas Natalia că intenționează să-și revindece bunurile sale și nici nu au discutat despre partajarea acestor bunuri, mai mult ca atît nici nu cunoștea de existența multora din ele.

În drept, recursul declarat este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, partea vătămată a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând a decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece hotărârile adoptate în cauză sunt legale și întemeiate, conțin probe concrete ce

confirmă vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate, iar inculpatul prin diferite metode dorește să ducă în eroare instanța de judecată.

8. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit alin. (1) art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sânt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel.

Revenind la textul recursului ordinar declarat de către avocatul Corolevschi M. în numele inculpatului se constată că, recurenta invocă temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, evidențiind faptul că prin decizia instanței de apel nu s-a dat răspuns la argumentele specificate de către avocatul Onica B. și inculpatul Focșa Constantin în apeluri.

Verificând criticile expuse în recursul declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate, deoarece instanța de apel la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la motivele esențiale invocate de avocatul Onica B. și inculpatul Focșa Constantin în ordine de apel.

Instanța de recurs a statuat asupra acestor concluzii în urma analizei hotărârii judecătorești contestate, în raport cu motivele invocate de apelanți în prezenta speță, menționate și în recurs, unde au fost puse pentru discuție în instanța de apel, inclusiv câteva argumente principale cum ar fi:

- partea vătămată Panas N. a indicat cu certitudine că prețurile la bunurile, de care este învinuit că Focșa C. a deposedat-o, sunt stabilite de ea însuși. Careva documente de însoțire și bonuri de plată nu are și nu sunt anexate la dosar;

- nefiind anexate bonuri de plată, acte de proveniență și apartinență a bunurilor din litigiu și careva probe a părții vătămate Panas Natalia despre venitul său și aportul la procurarea acestor bunuri, instanța de fond soluționează acțiunea civilă motivînd prin propria convingere, fără careva probe;

- în motivarea sentinței, instanța nu a dat nici o apreciere declarațiilor martorului Ciucium Valentin or, aceste declarații sunt esențiale speței, prin faptul că

la locul presupusei fapte nu au existat semne de spargere. Instanța, în motivarea sentinței, nu a argumentat în nici un fel faptul că, inculpatul ar fi avut în posesie cheile noi de la casă. Astfel, nu este demonstrată legătura cauzală dintre presupusele acțiuni ale inculpatului și faptul că pătrunderea s-ar fi comis nu prin spargere, dar prin acces liber - cu utilizarea cheii de la lacăt;

- inculpatul din start a comunicat ca din anul 2010 nu a posedat cheile de la casa lui Panas N. și tot de atunci nu a mai intrat în acea casă. Mai mult ca atât, aceste chei nu au fost depistate nici în cadrul percheziției, care s-a efectuat la domiciliul lui Focșa C., la data de 04.03.2016;

- referitor la acțiunea procesuală - percheziția din data de 04.03.2016, instanța a adoptat o poziție simplistă și comodă în vederea învinuirii lui Focșa Constantin și anume: dacă au fost găsite la inculpat bunuri indicate în rechizitoriu, înseamnă că el le-a sustras (luat ilegal);

- partea vătămată împreună cu fiica sa au folosit organul de urmărire penală, procurorul, pentru a-și realiza scopul, astfel ocolind procedura de partajare legală a bunurilor, prin intermediul percheziției, au fost ridicate aproape toate bunurile din casa lui Focșa Constantin și transmise absolut nejustificat în posesia lui Panas Natalia. Pe lângă aceasta a mai imputat inculpatului încă o sumedenie de bunuri, despre existența cărora, acesta nu a cunoscut niciodată, contravaloarea cărora, la fel a fost încasată de la inculpat prin sentința contestată. Din toate aceste bunuri (descrise în rechizitoriu dar care nu au fost depistate în cadrul percheziției), nu a fost prezentată nici o probă materială, nici un cec, nici o factură, nici un pașaport tehnic sau act de garanție, nici o poză care să confirme existența acestora și valoarea lor;

- bunurile ridicate în urma percheziției, însăși instanța, cu referire la declarațiile părții vătămate, a confirmat în majoritatea cazurilor că aceste bunuri au fost procurate în perioada concubinajului adică până în anul 2010;

- neavînd dovezi de procurarea acestor bunuri, Panas Natalia a folosit această cale din interes meschin și răzbunare, întrucît inculpatul a dorit să-și creeze altă familie. Cu cât a contribuit Panas Natalia la agonisirea averii și cu cât a contribuit Focșa Constantin, nu a fost determinat. Aportul financiar nu a fost probat nici de Panas Natalia, nici de Focșa Constantin, întrucît, lucrurile procurate erau în interesul fiicei lor, pentru nuntă, Focșa Constantin niciodată nu a pretins la aceste obiecte. Lucrurile au fost aduse în casa lui Focșa Constantin întrucît în rezultatul convețuirii împreună cu partea vătămată și pregătirii de nuntă pentru fiica lor comună. Panas Natalia nici măcar nu a încercat să-și i-a lucrurile din casa unde a locuit cu Focșa Constantin 24 ani pe cale pașnică;

- nu a fost date aprecierii declarațiile părții vătămate, precum că a depistat dispariția bunurilor abia în februarie 2016, cu toate că pe toată această perioadă venea acasă, în s.Xxxxx de cel puțin 2 ori pe an. Din 2010 pînă în 2016, nu a observat ca au dispărut bunurile din casa sa: bijuterii prețioase anterior menționate și obiecte voluminoase, cum ar fi: frigiderul, mașina de spălat. Mai mult ca atât casa dată era vizitată și de fiica sa, care la fel avea un set de chei după cum a confirmat ea însăși;

- instanța nu și-a argumentat poziția privind circumstanțele, privind modul de intrare după încetarea concubinajului, a inculpatului, în casa părții vătămate, dacă însăși martorul Focșa Cristina nu a fost în stare să argumenteze cum cheile noi de la casă au ajuns în posesia lui Focșa Constantin;

- instanța a luat o poziție părtinitoare și intenționat a evitat să precizeze că Focșa Constantin a avut chei de la casă doar pînă în 2010-2011, ulterior dînsul nu a avut acces la intrare în casă, circumstanță confirmată prin declarațiile martorului Ciucium Valentin, și a însăși Panas Natalia;

- în speță nu s-a invocat niciodată faptul că inculpatul ar fi pretins sau a avut intenția să-și revendece drepturile sale asupra bunurilor care s-ar fi aflat în posesia părții vătămate. Astfel, nici în rechizitoriu, nici în sentință nu s-a argumentat faptul exercitării de către inculpat în mod arbitrar, a unui drept al său, cel mai probabil în contestul partajului bunurilor comune ale foștilor concubini. Din materialele cauzei rezultă că Focșa Constantin niciodată nu i-a comunicat lui Panas Natalia că intenționează să-și revindece bunurile sale și nici nu au discutat despre partajarea acestor bunuri, mai mult ca atît nici nu cunoștea de existența multora din ele.

În opinia Colegiului penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece în viziunea apelanților, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia acestei hotărâri.

Așa cum se observă din partea descriptivă a deciziei atacate, au fost indicate pe scurt motivele expuse mai sus, ulterior fiind redat conținutul declarațiilor părții vătămate, a inculpatului și a martorilor date în cadrul primei instanțe, fiind menționate și probele scrise ce au fost verificate în instanța de apel, considerând în cele din urmă că vina inculpaților în cele incriminate este confirmată, însă instanța ierarhic inferioară nu s-a expus asupra motivelor esențiale menționate mai sus, fără o fi făcută o analiză sau o argumentare din care considerente alegațiile nominalizate sînt respinse sau apreciate ca neîntemeiate, limitându-se cu expunerea unor fraze generale, dintre care și: *„Interpretarea dată permite de a conchide temeinicia concluziei judiciare privind existența în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive a componenței de infracțiune de samavolnicie, or, acesta prin acțiuni de exercitare a unui drept presupus, în mod arbitrar a luat în mod samavolnic bunurile, ce-i aparțin fostei concubini Natalia Panas, procurate de ea personal din mijloacele financiare acumulate ca urmare a activității sale, timp îndelungat în străinătate, pe care le-a depozitat în locuința ce-i aparține cu drept de proprietate.”*, fără a se expune asupra principalelor motive invocate în apeluri referitor la costul bunurilor și argumentele inculpatului și a avocatului acestuia, precum că erau bunuri procurate în comun și dacă în speță nu sunt prezente relații civile.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. Însă, analizând partea motivată și a

sentinței, în prezenta cauză, Colegiul penal lărgit constată, că hotărârea primei instanțe, nu conține răspunsuri argumentate la criticile de bază invocate în apel, respectiv instanța de apel prin efectul devolutiv al căii de atac urma să dea o apreciere mai amplă aspectelor de fapt și de drept, prin prisma motivelor principale invocate în apel, ceea ce însă nu a fost efectuat în prezenta speță de către instanța de al doilea grad de jurisdicție.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs reiterează că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, iar potrivit considerentelor CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznețov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

Deci, Colegiul penal lărgit notează, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărârea sa asupra motivelor decisive invocate de apelanți și nu este suficient doar de a se expune prin fraze generale, dar și a efectua propriile completări în sensul aprecierii temeiniciei acestei hotărârii, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

Așadar, în decizie, instanța de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate de apelanți și menționate mai sus, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate de apelanți. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cer prevederile art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către apelanți, care în opinia lor au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă **obligatoriu** de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel, nominalizate și în prezenta decizie; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii

înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul cuvenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunilor imputate inculpatului, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul Corolevschi Maria în numele inculpatului, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Focșa Constantin Xxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 11 iulie 2019.

Președinte	Timofti Vladimir
Judecător	Cobzac Elena
Judecător	Toma Nadejda
Judecător	Țurcan Anatolie
Judecător	Boico Victor

